

MINISTERUL JUSTIȚIEI
Departamentul Instituțiilor Penitenciare

МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ
Департамент Пенитенциарных Учреждений

MD-2032, or. Chișinău, str. Titulescu,
Tel: 409717, Tel-fax: 409788
e-mail: dip@penitenciari.gov.md"

35 MD-2032, г. Кишинев, ул. Титулеску, 35
Тел: 409717; Тел-факс: 409788
эл. адрес: :dip@penitenciari.gov.md"

28.04.17 nr. 51749

**Domnului Mihail Cotorobai,
Avocat al Poporului (Ombudsman)**

Stimate domnule Cotorobai,

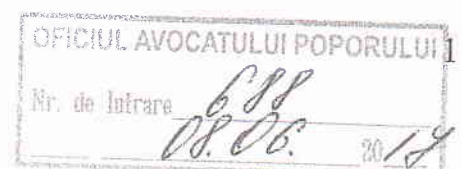
Departamentul Instituțiilor Penitenciare a examinat Avizul Dumneavoastră cu privire la rezultatele vizitei preventive efectuate la data de 16.02.2017, în Penitenciarul nr. 7 – Rusca, de către membrii Consiliului pentru prevenirea torturii și referitor la recomandările înaintate. Vă comunicăm următoarele.

Constatările, observațiile și recomandările incluse în Raportul privind vizita nominalizată, au fost examinate atât de către direcțiile de specialitate din cadrul Departamentului Instituțiilor Penitenciare, cât și de către serviciile responsabile din Penitenciarul nr. 7 – Rusca.

Cu referire la evaluarea amplă a necesităților și asigurarea accesului real la serviciile medicale specializate, menționăm că deținutele beneficiază în mod gratuit de tratament medical și de medicamente în volumul similar celui prevăzut de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență. Examenul medical se efectuează în mod obligatoriu la primirea în penitenciar, la solicitare sau în mod planic, însă nu mai rar de o dată la 6 luni, fiind respectate condițiile de confidențialitate. În timpul controlului medical obligatoriu participă terapeutul, psihiatrul, stomatologul și ginecologul.

Fiecare examen medical efectuat este înregistrat de către colaboratorii serviciului medical în fișa medicală a condamnatei și în jurnalul de primire. De asemenea, datele cu referire la: data efectuării examenului medical, afecțiunile de care suferă, după caz, traumele suferite în perioada detenției sunt operate în sistemul informațional automatizat Persoane Reținute Arestate și Condamnate. Pentru ridicarea nivelului de asistență curativ-profilactică a colaboratorilor și condamnaților prin implementarea standardelor medicale și metodelor moderne de diagnosticare și tratament, a fost încheiat contract de achiziționarea a serviciilor medicale specializate cu policlinica raională Hîncești Ministerul Sănătății.

De asemenea, la necesitate copii sunt escortați pentru consultații la Policlinica raională, iar medicamentele necesare tratamentului au fost achiziționate prin intermediul farmaciei Familia, iar unele medicamente sunt asigurate conform Programului unic prin intermediul Oficiului Medicilor de Familie din Lapușna.

Cu părere de rău una dintre cele mai stringente probleme ale sistemului penitenciar la atapa actuală o constituie supraaglomerarea instituțiilor penitenciare, fapt ce nu permite respectarea standardului CEDO privind asigurarea cu spațiu de minim de 4 m² pentru fiecare persoana condamnată. În acest sens, toate eforturile sunt orientate spre identificarea posibilităților de a amenaja spații de deținere care să permită asigurarea cu spațiului individual conform normelor reglementate în actele internaționale. Prin efectuarea lucrărilor de renovare, în Penitenciarul 7 – Rusca s-a urmărit crearea condițiilor decente de detenție a condamnatelor cu respectarea normele de cazare. De către penitenciar a fost elaborat proiectul pentru schimbarea destinației cazangeriei vechi, în bloc locativ pentru sector de penitenciar tip semiînchis.

Conform alin. (3) art . 234 din Codul de executare munca neremunerată este obligatorie și presupune lucrări de îngrijire și amenajare a penitenciarului și a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai și medico-sanitare de deținere. La munci neremunerate, deținutele sunt antrenate cel mult 2 ore pe zi, însă nu mai mult de 10 ore pe săptămână.

Angajarea în câmpul muncii se asigură cu respectarea principiului egalității de șanse tuturor condamnatelor de fi încadrate la munci remunerate, fără a crea un tratament preferențial sau discriminatoriu, ținându-se cont de starea fizică și psihică constatată de către medic, aptitudinile acestora și, în măsura posibilității, de specialitatea obținută anterior plasării în detenție.

În incinta penitenciarului funcționează biblioteca care are un programul de lucru, zilnic de Luni pînă Vineri, în intervalul de la 08:00-17:00, cu pauză de masă de la 12:00-13:00, la care deținutele au acces și își aleg literatură la dorință.

Fondul de carte al bibliotecii este compus din: literatură juridică: *Constituția R.M, Codul Penal, Codul de Procedură Penală, Codul de Executare, Statutul executării pedepsei de către condamnați, Codul muncii, Codul de Procedură Civilă, Codul Civil, Codul Contravențional*, literatură artistică, literatură religioasă, literatură de instruire și diverse reviste și ziare la care este abonată instituția penitenciară în funcție de solicitările persoanelor deținute.

În scopul dotării bibliotecilor cu actele internaționale din domeniul dreptului omului, s-a făcut apel la reprezentanții organizațiilor obștești, pentru acordarea suportului necesar, iar temporar biblioteca a fost completată cu copii-xerox ale actelor internaționale din domeniul drepturilor omului, precum:

Declarația Universală a Drepturilor Omului;

Convenția Europeană pentru Drepturile și Libertățile Fundamentale ale Omului;

Pactele Internaționale;

Regulamentul Curții Europene pentru Drepturile Omului;

modele-tip de cereri la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului.

Începînd cu luna aprilie, curent, au fost completate funcțiile vacante de asistenți medicali, astfel administrarea tratamentului se efectuează de către personalul medical și se întreprind măsuri pentru a exclude practica autoadministrării medicamentelor de către deținute.

În ce privește implementarea unor proceduri operaționale standard pentru mamele cu copii corespunzător nevoilor acestora, menționăm că urmare a faptului că mamele cu copii erau inițial deținute în Penitenciarul nr. 16 – Pruncul, programele cu tematică în acest domeniu au fost implementate pe larg în instituția penitenciară respectivă. Totodată, începând cu anul 2017, a fost derulat proiectul „Școala mamelor”, proiect destinat deținuților din sectorul ”Casa Mamei și a Copilului” din cadrul Penitenciarului nr.16 - Pruncul. Acest proiect combină aspectele pedagogice și terapeutice, ținând cont de particularitățile de vîrstă ale copiilor care se dețin împreună cu mamele lor.

Ca urmare a faptului că numărul de mame cu copii a crescut, o parte dintre acestea au fost transferate în ”Casa Mamei și a Copilului” din cadrul Penitenciarului nr.7 – Rusca și la moment au fost inițiate procedurile de implementare a programelor specifice și în privința acestora, inclusiv a proiectului „Școala mamelor. În prezent, în fiecare zi de joi a săptămînii, în penitenciar desfășoară activități conform nevoilor specifice, Asociația Mișcarea Comunităților Creștine din Moldova.

Cu referire la asigurarea activității cabinei de colectare a sputei, comunicăm că aceasta se află în stare funcțională și este utilizată conform destinației.

Posibilitatea extinderii perioadei de plimbarea în curtea sectorului destinat mamelor cu copii și amenajarea unei curți de joacă pentru copii pentru perioada rece a anului va fi analizată de către administrația penitenciarului care va încerca să identifice mijloacele necesare în vederea implementării recomandărilor respective, astfel încît să nu afecteze programul zilei și activitatea penitenciarului.

A fost inițiată colectarea deșeurilor generate de activitatea medicală conform Regulamentului de gestionare a deșeurilor medicale din sistemul penitenciar.

La intrarea în serviciu se petrece instruirea personalului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului, ocazie cu care sunt efectuate mențiuni cu referire la acțiunile ce urmează a fi întreprinse în cazul traumatismelor sau automutilărilor constatate la deținuți, inclusiv ce țin de întocmirea documentației, înregistrarea în registrele de evidență corespunzătoare și informarea organelor competente. Totodată de către persoanele responsabile de gestionarea registrelor respective au fost efectuate modificări și îmbunătățiri pentru a permite o evidență clară a acestor cazuri. De asemenea, în cadrul instruirii profesionale generale, dar mai cu seamă în cadrul instruirii de specialitate, cu personalul din serviciul regim și supraveghere și serviciul medical sunt petrecute lecții pe această tematică, inclusiv cu improvizarea unor situații de caz pentru a testa abilitățile de reacție și pentru însușirea unor deprinderi corecte de acționarea în eventualitatea actelor de automutilare și provocarea leziunilor corporale de către deținuții.

Deținuții sunt asigurați cu hrană caldă de 3 ori pe zi. Servirea hranei se efectuează conform graficului, în cantina renovată a penitenciarului.

Produsele și legumele sunt primite și depozitate centralizat de la Centrul de aprovizionare tehnico-materială al DIP și de la diferiți agenți economici, în baza contractelor de achiziții.

Pentru respectarea normelor și condițiilor sanitaro-igienice cantina penitenciarului este amenajată corespunzător cu următoarele încăperi: secția de preparare și distribuire a hranei calde, secția de preparare a hranei reci, spălătorii de veselă de cantină și de bucătărie, încăperea pentru tăierea pâinii, magazia pentru păstrarea produselor uscate, sala de luare a mesei, lavoarul sălii de luare a mesei. Pentru condamnatul care lucrează la bucătărie este amenajată garderoba, sala pentru duș și toalete separate.

Cantina este alimentată cu apa caldă și rece și asigurată cu sistem de ventilare, canalizare și alimentare cu energie electrică.

Persoanele care lucrează la cantină și la depozitul alimentară, în mod obligatoriu efectuează examenul medical privind depistarea la purtători de germeni, helmintiază, boli venerice, examenul radiologic și sunt vaccinate contra bolilor intestinale infecțioase la indicațiile medicului. De asemenea, cu persoanele respective se petrec lecții de pregătire igienică.

Apreciem aportul Oficiului Avocatului poporului în procesul de respectare a drepturilor persoanelor aflate în detenție, iar recomandările expuse de Consiliul pentru prevenirea torturii sunt binevenite și vom ține cont de ele în procesul de reformare a sistemului penitenciar sub aspect legislativ-normativ și instituțional.

Cu respect,

**Director interimar,
locotenent-colonel de justiție**

Aureliu Suhan